

РІШЕННЯ

вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з питання порядку денного «Моніторинг якості підготовки докторів філософії за освітніми програмами наукового напрямку «Гуманітарні науки»

м. Одеса

від 30 травня 2024 року

Заслухавши й обговоривши інформацію про результати моніторингу якості підготовки докторів філософії за освітніми програмами наукового напрямку «Гуманітарні науки» професора Петінової О. Б. та співдоповідь професора Княжевої І. А., учена рада констатує, що підготовка докторів за трьома освітньо-науковими програмами, які входять до цієї групи, відбувається на задовільному рівні. Виявлення сильних та слабких сторін навчання за ОНП дало змогу визначити шляхи оптимізації та окреслити стратегію підвищення ефективності їх якості.

Усі 3 освітньо-наукові програми: «Філософія», «Історія та археологія», «Філологія», розроблені відповідно до чинних нормативно-правових документів України. У 2023 році ОНП «Філософія» акредитована Національним агентством забезпечення якості вищої освіти до 01.07.2029. У 2024 році ОНП «Філологія» отримала умовну (відкладену) акредитацію за спрощеною процедурою, ОНП «Історія та археологія», відкрита у 2023 році, ще не акредитувалася.

Підготовка докторів філософії здійснюється на денній та заочній формах навчання. Загальна кількість аспірантів станом на 01.05.2024 складає 28 осіб (21 – денна форма, 7 – заочна), іноземців – немає.

Досвід захисту дисертаційних досліджень є тільки на ОНП «Філософія» (3 успішні захисти).

Освітньо-наукові програми спрямовані на засвоєння сучасних теоретико-методологічних підходів та дослідницько-практичних інструментів у галузі філософії, філології, історії та археології. Програми акцентують увагу на підготовці конкурентоспроможних випускників, які будуть затребуваними на сучасному ринку праці.

Усі освітньо-наукові програми та необхідна інформація щодо їх реалізації представлена на вебсайті університету на сторінках кафедр, ведеться робота у соціальних мережах, зокрема, у ФБ. Присутність кафедр у соціальних мережах сприяє підвищенню відкритості та доступності інформації для аспірантів, стейкхолдерів, громадськості, сприяє ефективній комунікації та профорієнтаційній роботі.

Переважає більшість робочих програм ОНП за останні два роки розміщені на вебсайті університету та наявні в паперовому вигляді, доступні для ознайомлення та використання. Робочі програми розроблені та затверджені у відповідності до вимог та стандартів університету. Аналіз анотацій вибіркового ОК свідчить про їхню різноманітність та актуальність, що дозволяє здобувачам обирати курси, які найбільше відповідають їхнім науковим інтересам та тематиці дисертаційного дослідження. Пропонується розшити перелік спецкурсів відповідно до кожної тематики дисертаційного дослідження здобувачів.

Під час розробок ОНП враховуються пропозиції стейкхолдерів, що відображено у зведених таблицях та розміщено на вебсайті університету. Це дає можливість кафедрам адаптувати та вдосконалювати освітні програми відповідно до потреб здобувачів та вимог ринку праці.

Результати анкетування здобувачів щодо якості освітнього процесу проводяться щосеместрово Центром забезпечення якості освіти, позитивною практикою є також кафедральне проведення опитування здобувачів освіти (результати є в наявності на ОНП «Філософія»).

За ОНП, які аналізуються, створені умови для реалізації права здобувачів вищої освіти на внутрішню та міжнародну академічну мобільність, про що свідчать наявні

договори. Досвід проходження внутрішньої академічної мобільності є у аспірантів, які навчаються на ОНП «Філософія» з ОК «Сучасний філософський дискурс» у 2022 році (Черкаський державний технологічний університет). Міжнародна мобільність викладачів представлена на ОНП «Історія та археологія», «Філологія», «Філософія» (Красножон А. В., Дерік І. М., Попова О. В., Юмрукуз А. А, Петінова О. Б.), а серед здобувачів практика міжнародної академічної мобільності є на ОНП «Філософія» у вигляді підвищення кваліфікації (Міхальова Ю., Польща, 180 год., 2022 р.) та академічної мобільності у дистанційному форматі за темою «Становлення та розвиток освітньої системи освіти Китаю: культурно-історичний вимір» (Світлицька В., Городнюк В., КНР, Харбінський інженерний університет, 2023 р.)

Під час аналізу інформації щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників було виявлено, що вони дотичні. Інформація про це у вигляді відповідних таблиць присутня на сторінках кафедр, відповідальних за реалізацію ОНП.

Усі ОНП передбачають проходження науково-педагогічної практики. Відомості про практику, зразки документації представлені на сторінках кафедр. Індивідуальні плани науково-педагогічної практики та звітна документація про проходження практики представлені в паперовому вигляді. На ОНП «Історія та археологія» досвіду проходження практики ще не було.

Під час аналізу методичного забезпечення ОНП виявлено, що кафедри ведуть роботу з розробки та підготовки методичних матеріалів. Зокрема, наявні методичні вказівки, конспекти лекцій, методичні рекомендації до більшості ОК, проте слід звернути увагу на необхідність розробки навчальних посібників, підручників, зокрема підготовлених іноземними мовами.

Міжнародна співпраця в межах реалізації ОНП сприяє інтеграції до світового освітнього і наукового простору. Викладачі і аспіранти беруть участь в міжнародних проектах (наприклад, «Євразійське співтовариство: Україна як перехрестя Європи та Азії»; україно-китайський освітньо-науковий проєкт «Освіта в глобалізованому суспільстві: філософія, менеджмент, культура, сучасні тренди, економічні опції та міжнародні практики», Міжнародний науковий проєкт «Транскордонне співробітництво країн Центрально-Східної Європи» (Польща, Молдова, Україна)); на всіх ОНП представлені публікації викладачів у журналах, що індексуються в міжнародних науково-метричних базах WoS та Scopus, серед здобувачів вищої освіти такі публікації є у 4 осіб (Світлицька В., Федорова І., Арапакі М., Парадюк М.). Викладачі та аспіранти на всіх ОНП є учасниками міжнародних конференцій, тренінгів, вебінарів, семінарів, інших заходів, які відбуваються як за кордоном, так і на території України, що дає можливість обмінюватися досвідом з колегами з інших країн, розвивати свої професійні навички та знаходити нових партнерів для співпраці.

В університеті розроблено систему визнання та зарахування навичок та компетенцій, отриманих у процесі здобуття неформальної освіти, що сприяє розвитку гнучкого та індивідуалізованого навчання, а також допомагає здобувачам вищої освіти отримати визнання за свою позааудиторну діяльність. Такі приклади зарахування є на ОНП «Філософія», де результати неформальної освіти (сертифікати за міжнародне підвищення кваліфікації, сертифікати корпоративного навчання, сертифікати Зимової Докторської школи) зараховані в ОК та ВК як бали за самостійну роботу, бали за ІНДЗ, бали за ЗМ (Федорова І., Арапакі М., Семенов І., Білоусова К.).

Аналіз даних щодо кар'єрного шляху випускників ОНП встановив, що кафедри ведуть моніторинг працевлаштування своїх випускників та збирають дані про їх кар'єрні траєкторії. На ОНП «Філософія» така інформація розміщена у вигляді презентації. На ОНП «Історія та археологія» та «Філологія» випускників ще не було.

Усі ОНП мають досвід залучення стейкхолдерів до освітнього процесу, зокрема через програму «Гостьовий лектор». Звітна інформація з посиланням на новини щодо гостьових лекцій, заходів академічної доброчесності, зустрічей з експертами та професіоналами-практиками активно оприлюднюється на вебсайті університету,

висвітлюється в новинах у соціальних мережах, тощо. Позитивною практикою є створення бази здобутків аспірантів та відомостей про здобувачів на всіх ОНП.

На сторінках кафедр представлена інформація про викладачів, їх наукові здобутки, профілі, ведеться робота також по наповненню резюме здобувачів, де міститься інформація про їхні наукові інтереси, досвід роботи, публікації та інші досягнення. Позитивною практикою є наявність бази здобутків викладачів, зокрема розміщення на сторінці кафедри їх сертифікатів, довідок про стажування та інші досягнення. Це дає можливість швидко і в будь-який час отримати необхідну інформацію та відстежувати академічний та професійний розвиток викладача.

Університет створює умови для оприлюднення результатів наукових досліджень аспірантів та викладачів шляхом публікації в у фахових журналах групи Б, засновником яких виступає університет. Зокрема, така можливість є у здобувачів вищої освіти ОНП «Філологія» – «Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Лінгвістичні науки»; ОНП «Філософія» – «Наукове пізнання: методологія та технологія», «Перспективи. Соціально-політичний журнал».

Для забезпечення дослідницької роботи в межах підготовки дисертаційних досліджень здобувачі вищої освіти всіх ОНП напряму «Гуманітарні науки» мають можливість використовувати потужності наукових лабораторій та центрів, створених на базі університету: науково-дослідна лабораторія археологічних досліджень, керівник проф. Бруйко І. В. (ОНП «Історія та археологія»); лабораторія «Інновацій соціокультурних досліджень», керівник проф. Борінштейн Є. Р. (ОНП «Філософія»); лабораторія «Моделі міжмовної взаємодії в діахронії та синхронії», керівник проф. Іліаді О. І. (ОНП «Філологія»).

Інформація про стан моніторингу якості підготовки докторів філософії за ОНП, які входять до наукового напряму «Гуманітарні науки» обговорено на засіданні Наукової ради 28 травня 2024 року та доведені до відома гарантів та груп забезпечення освітніх програм.

Учена рада ухвалює:

1. Уважати стан якості підготовки докторів філософії за освітніми програмами наукового напряму «Гуманітарні науки» задовільним.

2. Ужити заходів щодо покращання якості освітньо-наукового процесу на ОНП через:

- оновлення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, зокрема підготовлених іноземною (англійською) мовами;
- активізацію роботи зі створення асоціації випускників аспірантури за спеціальністю;
- посилення роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти щодо важливості публікації статей в міжнародних наукометричних базах Scopus та WOS, а також внутрішньої та міжнародної мобільності.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОНП, завідувачі кафедр.

3. Розглянути доцільність створення фахового журналу за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Відп.: гарант ОНП, завідувач кафедри, науково-педагогічні працівники

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на проректора з наукової роботи проф. Г. В. Музиченко.

Голова вченої ради

Андрій КРАСНОЖОН

Учений секретар

Зоя АТАМАНЮК